ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1997

Vyhlásené: 05.12.1997 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

324

OZNÁMENIE
Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 19. júna 1995 bola v Bruseli otvorená na podpis Zmluva medzi štátmi, ktoré sú stranami Severoatlantickej zmluvy, a inými štátmi zúčastnenými v Partnerstve za mier vzťahujúca sa na štatút ich ozbrojených síl.

V mene Slovenskej republiky bola zmluva podpísaná 11. augusta 1995 v Bruseli.

So zmluvou vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky svojím uznesením č. 185 z 8. septembra 1995 a prezident Slovenskej republiky ju ratifikoval 30. októbra 1995. Ratifikačná listina bola uložená u depozitára zmluvy 13. decembra 1995.

Zmluva nadobudla platnosť pre Slovenskú republiku 13. januára 1996 na základe článku 5 ods. 3.

Slovenský preklad zmluvy sa vyhlasuje súčasne.

ZMLUVA

medzi štátmi, ktoré sú stranami Severoatlantickej zmluvy, a inými štátmi zúčastnenými v Partnerstve za mier vzťahujúca sa na štatút ich ozbrojených síl

Štáty, ktoré sú stranami Severoatlantickej zmluvy podpísanej vo Washingtone 4. apríla 1949, a štáty, ktoré prijali pozvanie do Partnerstva za mier vydaného a podpísaného hlavami štátov a vlád členských štátov Organizácie Severoatlantickej zmluvy v Bruseli 10. januára 1994 a podpísali rámcový dokument Partnerstvo za mier,

tvoriac štáty zúčastnené v Partnerstve za mier,

zvažujúc, že ozbrojené sily štátu, ktorý je stranou tejto zmluvy, sa môžu po dohode vyslať alebo prijať na území druhého zmluvného štátu,

berúc do úvahy, že rozhodnutie vyslať alebo prijať ozbrojené sily bude predmetom samostatných dohôd medzi zmluvnými štátmi, ktorých sa to týka,

želajúc si definovať štatút týchto ozbrojených síl pôsobiacich na území druhého zmluvného štátu,

odvolávajúc sa na Zmluvu medzi štátmi, ktoré sú stranami Severoatlantickej zmluvy, vzťahujúcu sa na štatút ich ozbrojených síl podpísanú v Londýne 19. júna 1951,

dohodli sa takto:

Článok 1

Ak v tejto zmluve a v každom dodatkovom protokole k nej vo vzťahu k jej stranám nie je stanovené inak, všetky štáty, ktoré sú stranami tejto zmluvy, budú vykonávať ustanovenia Zmluvy medzi štátmi, ktoré sú stranami Severoatlantickej zmluvy, vzťahujúcej sa na štatút ich ozbrojených síl podpísanej v Londýne 19. júna 1951 (ďalej len „NATO SOFA“) tak, akoby všetky štáty, ktoré sú stranami tejto zmluvy, boli stranami NATO SOFA.

Článok 2

1. Táto zmluva sa bude vzťahovať nielen na oblasť, na ktorú sa vzťahuje NATO SOFA, ale aj na územia všetkých štátov tejto zmluvy, ktoré nie sú stranami NATO SOFA.
2. Pre potreby tejto zmluvy sa odvolávky v NATO SOFA na územie NATO budú chápať tak, že zahŕňajú i územia uvedené v odseku 1, a odvolávky na Severoatlantickú zmluvu sa budú chápať tak, že zahŕňajú i Partnerstvo za mier.

Článok 3

Pre potreby vykonávania tejto zmluvy v súvislosti s prípadmi, do ktorých budú zapojené strany, ktoré nie sú stranami NATO SOFA, a kvôli ustanoveniam NATO SOFA, ktoré spôsobia rozdielny výklad a budú predložené Severoatlantickej rade, bude vytvorená funkcia predsedu zástupcov Severoatlantickej rady alebo rozhodcu, ktorý bude žiadať zainteresované strany, aby navzájom rokovali bez zásahu do akéhokoľvek vonkajšieho právneho poriadku.

Článok 4

Túto zmluvu možno doplniť alebo inak upraviť v súlade s medzinárodným právom.

Článok 5

1. Táto zmluva bude otvorená na podpis pre každý štát, ktorý je buď stranou NATO SOFA, alebo prijme pozvanie do Partnerstva za mier.
2. Táto zmluva podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Listiny o ratifikácii, prijatí alebo o schválení budú uložené u vlády Spojených štátov amerických, ktorá bude informovať všetky signatárske štáty o každom takomto uložení.
3. Tridsať dní po tom, čo tri signatárske štáty, pričom aspoň jeden z nich je zmluvnou stranou NATO SOFA a ďalší z nich prijal pozvanie do Partnerstva za mier a podpísal rámcový dokument Partnerstvo za mier, uložili listiny o ratifikácii, prijatí alebo o schválení, nadobúda táto zmluva platnosť vo vzťahu k týmto štátom. Vo vzťahu ku každému ďalšiemu signatárskemu štátu nadobúda zmluva platnosť 30 dní odo dňa uloženia jeho listiny.

Článok 6

Každá zmluvná strana môže zmluvu vypovedať prostredníctvom písomnej výpovede adresovanej vláde Spojených štátov amerických, ktorá všetkým signatárskym štátom oznámi každé takéto vypovedanie. Vypovedanie nadobudne platnosť jeden rok od prijatia tejto výpovede vládou Spojených štátov amerických. Po uplynutí jedného roka sa platnosť zmluvy skončí vo vzťahu k tej zmluvnej strane, ktorá túto zmluvu vypovedala, s výnimkou doriešenia nevyrovnaných nárokov, ktoré vznikli pred nadobudnutím platnosti výpovede, zostáva však v platnosti pre ďalšie zmluvné strany.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení svojimi vládami, podpísali túto zmluvu.

Dané v Bruseli 19. júna 1995 v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré bude uložené v archíve vlády Spojených štátov amerických. Vláda Spojených štátov amerických zašle jeho overené kópie všetkým signatárskym štátom.

ZMLUVA

medzi štátmi, ktoré sú stranami Severoatlantickej zmluvy, vzťahujúca sa na štatút ich ozbrojených síl

Londýn 19. júna 1951

Zmluvné strany Severoatlantickej zmluvy podpísanej vo Washingtone 4. apríla 1949,

berúc do úvahy, že ozbrojené sily jednej zmluvnej strany možno vyslať podľa dohody slúžiť na územie štátu inej zmluvnej strany;

majúc na zreteli, že rozhodnutie ich vyslať a podmienky, za akých budú vyslané, nie sú stanovené touto zmluvou a budú naďalej predmetom osobitných dohôd medzi jednotlivými stranami;

želajúc si definovať štatút týchto ozbrojených síl, ak sa nachádzajú na území štátu inej zmluvnej strany,

dohodli sa takto:

Článok 1

1. V tejto zmluve pojem

a) „ozbrojené sily“ znamená personál patriaci k pozemným, námorným alebo vzdušným ozbrojeným silám jednej zmluvnej strany, ktoré sa nachádzajú na území štátu druhej zmluvnej strany Severoatlantickej zmluvy v súvislosti s ich oficiálnymi povinnosťami za podmienky, že dve zmluvné strany, ktorých sa to týka, sa môžu dohodnúť, že určití jednotlivci, jednotky alebo formácie sa nebudú považovať za súčasť ozbrojených síl alebo nebudú zahrnutí do ozbrojených síl na účely tejto zmluvy;

b) „civilná zložka“ znamená civilný personál sprevádzajúci ozbrojené sily štátu zmluvnej strany, ktorý je v službách ozbrojených síl tejto zmluvnej strany a ktorý nepredstavujú osoby bez štátneho občianstva alebo občania akéhokoľvek iného štátu, ktorý nie je stranou Severoatlantickej zmluvy, ani štátni príslušníci alebo obyčajní rezidenti v tom štáte, v ktorom sú ozbrojené sily umiestnené;

c) „závislá osoba“ znamená manžela alebo manželku príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo dieťa takéhoto príslušníka alebo príslušníčky závislé od jeho alebo od jej podpory;

d) „vysielajúci štát“ znamená tú stranu zmluvy, ktorému ozbrojené sily patria;

e) „prijímajúci štát“ znamená tú stranu zmluvy, na ktorej území sú ozbrojené sily alebo civilné zložky umiestnené trvale alebo ním prechádzajú;

f) „vojenské úrady vysielajúceho štátu“ znamenajú úrady vysielajúceho štátu, ktoré majú právo uplatniť vojenské právo tohto štátu voči príslušníkom ozbrojených síl alebo civilných zložiek;

g) „Severoatlantická rada“ znamená radu vytvorenú podľa článku 9 Severoatlantickej zmluvy alebo akýchkoľvek z jej podriadených orgánov oprávnených konať v jej mene.

2. Táto zmluva sa bude vzťahovať na úrady politických podriadených zložiek zmluvných strán v rámci ich území, ktorých sa zmluva týka alebo ktoré zmluva presahuje podľa článku 20 tak, ako sa vzťahuje na ústredné úrady týchto zmluvných strán za predpokladu, že vlastníctvo politických podriadených zložiek sa nebude pokladať za vlastníctvo patriace zmluvnej strane podľa článku 8.

Článok 2

Povinnosťou ozbrojených síl, ich civilných zložiek a ich členov, takisto ako aj od nich závislých osôb, je rešpektovať právo prijímajúceho štátu a zdržať sa akýchkoľvek činností odporujúcich duchu tejto zmluvy, a najmä akejkoľvek politickej činnosti v prijímajúcom štáte. Je takisto povinnosťou vysielajúceho štátu uskutočniť na tieto účely nevyhnutné opatrenia.

Článok 3

1. Za podmienok špecifikovaných v bode 2 a po splnení podmienok stanovených prijímajúcim štátom týkajúcich sa vstupu a odchodu ozbrojených síl alebo jej členov budú títo členovia vyňatí z pasových a vízových predpisov a prisťahovaleckej kontroly pri vstupe na územie alebo pri výstupe z územia prijímajúceho štátu. Takisto budú vyňatí z predpisov prijímajúceho štátu týkajúcich sa registrácie a kontroly cudzincov, ale nezískajú nijaké právo na trvalý pobyt alebo na usídlenie na územiach prijímajúceho štátu.

2. Príslušníci ozbrojených síl budú musieť predkladať iba tieto dokumenty:

   a) osobnú identifikačnú kartu s fotografiou vydanú vysielajúcim štátom, v ktorej musí byť uvedené meno, priezvisko, dátum narodenia, hodnosť a číslo, ak je pridelené, a príslušnosť k zložke;

   b) individuálny alebo kolektívny príkaz na presun v jazyku vysielajúceho štátu a v anglickom a vo francúzskom jazyku vydaný príslušným úradom vysielajúceho štátu alebo Organizáciou Severoatlantickej zmluvy potvrdzujúci štatút jednotlivca alebo skupiny ako príslušníka alebo príslušníkov ozbrojených síl a nariadený presun. Prijímajúci štát môže požadovať kontrasignáciu príkazu na presun svojím príslušným zástupcom.

3. Príslušníci civilných zložiek a od nich závislé osoby musia mať toto označenie vo svojich pasoch.

4. Ak príslušník ozbrojených síl alebo civilných zložiek prestane byť zamestnancom vysielajúceho štátu a nie je repatriovaný, úrady vysielajúceho štátu musia okamžite informovať úrady prijímajúceho štátu a poskytnúť im všetky požadované údaje. Úrady vysielajúceho štátu musia súčasne informovať úrady prijímajúceho štátu o každom príslušníkovi, ktorý sa vzdialil z určeného miesta na viac ako 21 dní.

5. Ak prijímajúci štát požiadal príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek o opustenie svojho územia, alebo ak vydal príkaz na vyhostenie bývalého príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo osoby závislej od príslušníka alebo od bývalého príslušníka, úrady vysielajúceho štátu budú zodpovedné za prijatie takejto osoby na svoje územie alebo za jej odsunutie z územia prijímajúceho štátu iným spôsobom. Tento bod sa bude týkať iba takých osôb, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi prijímajúceho štátu a vstúpili na územie prijímajúceho štátu ako príslušníci ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo tak urobili s cieľom stať sa takýmito príslušníkmi, ako aj osôb závislých od takýchto príslušníkov.

Článok 4

Prijímajúci štát

a) bude akceptovať bez vodičských skúšok alebo bez poplatkov ako platné vodičské povolenie alebo preukaz, alebo vojenský vodičský preukaz vydaný vysielajúcim štátom alebo jeho orgánom príslušníkovi ozbrojených síl alebo civilných zložiek; alebo

b) vydá vlastné vodičské povolenie alebo preukazy ktorémukoľvek príslušníkovi ozbrojených síl alebo civilných zložiek, ktorý je držiteľom vodičského povolenia alebo preukazu alebo vojenského vodičského preukazu vydaného vysielajúcim štátom alebo jeho orgánom za podmienky, že sa nebude vyžadovať žiadna vodičská skúška.

Článok 5

1. Príslušníci ozbrojených síl budú bežne nosiť uniformy. Ak nedôjde k akejkoľvek inej dohode medzi úradmi vysielajúceho a prijímajúceho štátu, nosenie civilného oblečenia bude podliehať tým istým podmienkam, akými sa riadia príslušníci ozbrojených síl v prijímajúcom štáte. Pravidelné jednotky alebo formácie ozbrojených síl budú pri prekračovaní hranice v uniformách.
2. Služobné vozidlá ozbrojených síl alebo civilných zložiek budú mať okrem svojho registračného čísla aj značku odlišujúcu štát.

Článok 6

Príslušníci ozbrojených síl môžu držať a nosiť zbrane za podmienky, že sú k tomu oprávnení príslušnými rozkazmi. Úrady vysielajúceho štátu kladne zvážia žiadosti prijímajúceho štátu týkajúce sa tejto záležitosti.

Článok 7

1. Podľa ustanovení tohto článku

a) vojenské úrady vysielajúceho štátu budú mať právo uplatňovať na území prijímajúceho štátu úplnú trestnú a disciplinárnu jurisdikciu zverenú im právom vysielajúceho štátu nad všetkými osobami podliehajúcimi vojenskému právu tohto štátu;

b) vojenské úrady prijímajúceho štátu budú mať jurisdikciu nad príslušníkmi ozbrojených síl alebo civilných zložiek a nad osobami od nich závislými v súvislosti s trestnými činmi spáchanými na území prijímajúceho štátu a trestnými činmi v súlade s právnym poriadkom tohto štátu.

2.

a) Vojenské úrady vysielajúceho štátu budú mať právo výhradnej jurisdikcie nad osobami podliehajúcimi vojenskému právu tohto štátu vzhľadom na trestné činy vrátane trestných činov týkajúcich sa jeho bezpečnosti, ktoré sú trestné podľa právneho poriadku vysielajúceho štátu, ale nie podľa právneho poriadku prijímajúceho štátu.

b) Úrady prijímajúceho štátu budú mať právo výhradnej jurisdikcie nad príslušníkmi ozbrojených síl alebo civilných zložiek a osobami od nich závislými v súvislosti s trestnými činmi vrátane trestných činov týkajúcich sa bezpečnosti tohto štátu, ktoré sú trestné podľa jeho zákonov, ale nie sú trestné podľa právneho poriadku vysielajúceho štátu.

c) Na účely tohto bodu a bodu 3 bude trestný čin proti bezpečnosti štátu zahŕňať

(i) zradu štátu,

(ii) sabotáž, špionáž alebo porušenie akéhokoľvek zákona týkajúceho sa úradných tajomstiev tohto štátu alebo tajomstiev týkajúcich sa národnej obrany tohto štátu.

3. V prípadoch, keď výkon jurisdikcie je súbežný, uplatnia sa tieto pravidlá:

a) vojenské úrady vysielajúceho štátu majú primárne právo vykonávať jurisdikciu nad príslušníkmi ozbrojených síl alebo civilných zložiek vo vzťahu

(i) k trestným činom výhradne voči majetku alebo bezpečnosti tohto štátu alebo k trestným činom výlučne voči osobe alebo majetku iného príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek tohto štátu alebo od nich závislej osoby;

(ii) k trestným činom vyplývajúcim z akéhokoľvek aktu alebo jeho nevykonania pri výkone služobnej povinnosti.

b) v prípade akéhokoľvek iného trestného činu úrady prijímajúceho štátu budú mať primárne právo uplatniť jurisdikciu.

c) ak sa štát, ktorý má primárne právo, rozhodne neuplatniť jurisdikciu hneď, ako to bude možné, upovedomí o tom úrady druhého štátu. Úrady štátu, ktorý má primárne právo, budú pozitívne zvažovať žiadosti druhého štátu o zrieknutie sa svojho práva v prípadoch, v ktorých druhý štát pokladá takéto zrieknutie sa práv za osobitne dôležité.

4. Predchádzajúce ustanovenia tohto článku neimplikujú nijaké právo pre vojenské úrady vysielajúceho štátu uplatňovať jurisdikciu nad osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi prijímajúceho štátu alebo v ňom majú trvalý pobyt, ak tieto osoby nie sú príslušníkmi ozbrojených síl vysielajúceho štátu.

5.

a) Úrady prijímajúceho a vysielajúceho štátu si budú vzájomne pomáhať pri zatýkaní príslušníkov ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo osôb od nich závislých na území prijímajúceho štátu a pri ich odovzdaní úradu, ktorý má uplatniť jurisdikciu podľa uvedených ustanovení.

b) Úrady prijímajúceho štátu bez odkladu oznámia vojenským úradom vysielajúceho štátu zatknutie ktoréhokoľvek príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo od nich závislej osoby.

c) Väzba obvineného príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek, nad ktorým má byť vykonaná jurisdikcia prijímajúceho štátu, ak sa tento nachádza v rukách vysielajúceho štátu, ostane na tom štáte, ak nevznesie takéto obvinenie prijímajúci štát.

6.

a) Úrady prijímajúceho a vysielajúceho štátu si budú vzájomne pomáhať pri vykonávaní všetkého nevyhnutného vyšetrovania trestných činov a pri zhromažďovaní a spracúvaní dôkazov vrátane zabavenia vecí a v príslušných prípadoch pri odovzdaní predmetov spojených s trestným činom. Odovzdanie takýchto predmetov však môže byť podmienené ich vrátením v časovom období stanovenom úradom, ktorý ich odovzdal.

b) Úrady zmluvných strán sa budú navzájom informovať o skončení všetkých prípadov, pri ktorých došlo k súbehu práv na uplatnenie jurisdikcie.

7.

a) Trest smrti sa nemôže vykonať v prijímajúcom štáte úradmi vysielajúceho štátu, ak právny poriadok prijímajúceho štátu v podobnom prípade takýto trest nestanovuje.

b) Úrady prijímajúceho štátu pozitívne zvážia žiadosť vysielajúceho štátu o pomoc pri vykonávaní rozsudku odňatia slobody vyneseného úradmi vysielajúceho štátu podľa ustanovení tohto článku v rámci územia prijímajúceho štátu.

8. Ak bol obžalovaný súdený podľa ustanovení tohto článku úradmi jednej zmluvnej strany a bol oslobodený, alebo bol odsúdený a odsluhuje alebo si aj odslúžil svoj trest, alebo mu bol trest odpustený, nemôže byť súdený opäť za ten istý trestný čin na tom istom území úradmi druhej zmluvnej strany. Znenie tohto bodu však nebráni vojenským úradom vysielajúceho štátu súdiť príslušníka svojich ozbrojených síl za porušenie disciplinárnych predpisov vyplývajúce z činu alebo z jeho zanedbania, čo bolo podstatou trestného činu, za ktorý bol súdený úradmi inej zmluvnej strany.

9. Ak príslušník ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo od nich závislá osoba sú súdne stíhaní podľa jurisdikcie prijímajúceho štátu, budú mať vždy právo

a) na včasný a rýchly súdny proces;

b) byť informovaní pred súdnym procesom o podrobnostiach obvinenia alebo obvinení vznesených proti nim;

c) byť konfrontovaní so svedkami svedčiacimi proti nim;

d) na povinné predvolanie svedkov svedčiacich v ich prospech, ak takíto svedkovia sú pod jurisdikciou prijímajúceho štátu;

e) mať na svoju obhajobu právne zastúpenie podľa vlastného výberu alebo mať bezplatné alebo pomocné právne zastúpenie podľa v tom čase bežných podmienok v prijímajúcom štáte;

f) služby dobrého tlmočníka, ak to budú pokladať za potrebné;

g) byť v kontakte s predstaviteľom vlády vysielajúceho štátu a ak to pravidlá súdu povoľujú, mať takéhoto predstaviteľa prítomného na procese.

10.

a) Pravidelné vojenské jednotky alebo orgány ozbrojených síl majú právo vykonávať policajnú službu vo všetkých táboroch, zariadeniach alebo na iných miestach, ktoré získajú na základe zmluvy s prijímajúcim štátom. Vojenská polícia ozbrojených síl môže vykonať všetky primerané opatrenia na zabezpečenie udržania poriadku a bezpečnosti v takýchto zariadeniach.

b) Okrem takýchto zariadení môže Vojenská polícia vykonávať svoju činnosť iba na základe dohody s úradmi prijímajúceho štátu a v spolupráci s týmito úradmi do tej miery, do akej je takáto činnosť nevyhnutná na udržanie disciplíny a poriadku medzi príslušníkmi ozbrojených síl.

11. Každá zmluvná strana si vytvorí také právne predpisy, aké bude pokladať za potrebné na zabezpečenie adekvátnej bezpečnosti a ochrany inštalácií, zariadení, majetku, záznamov a úradných informácií druhej zmluvnej strany na svojom území a na potrestanie osôb, ktoré porušia zákony slúžiace tomuto účelu.

Článok 8

1. Každá zmluvná strana sa zrieka všetkých svojich nárokov voči inej zmluvnej strane za škodu na akomkoľvek majetku ňou vlastnenou a používanou pozemnými, námornými alebo vzdušnými silami ozbrojených síl, ak takáto škoda

(i) bola spôsobená príslušníkom alebo zamestnancom ozbrojených síl druhej zmluvnej strany pri vykonávaní jeho povinností v súvislosti s aktivitou Severoatlantickej zmluvy, alebo

(ii) vznikla použitím akéhokoľvek vozidla, plavidla alebo lietadla vlastneného inou zmluvnou stranou a používaného jeho ozbrojenými silami za podmienky, že sa toto vozidlo, plavidlo alebo lietadlo, ktoré spôsobilo škodu, použilo pri aktivite Severoatlantickej zmluvy, alebo že táto škoda bola spôsobená na majetku takto použitom.

Nároky za námornú záchranu účastníka jednej zmluvnej strany voči účastníkovi druhej zmluvnej strany sa odmietnu za podmienky, že plavidlo alebo zachránený náklad boli vlastníctvom zmluvnej strany a boli použité jeho ozbrojenými silami v súvislosti s aktivitou Severoatlantickej zmluvy.

2.

a) V prípade vzniknutej alebo spôsobenej škody, tak ako je to uvedené v bode 1, na majetku vo vlastníctve zmluvnej strany umiestnenom na jej území, mieru zodpovednosti a výšku škody ktorejkoľvek inej zmluvnej strany určí, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, rozhodca, ktorý sa vyberie podľa písmena b). Rozhodca rozhodne aj o akýchkoľvek protinávrhoch vyplývajúcich z tej istej udalosti.

b) Rozhodca uvedený v písmene a) sa po dohode medzi zmluvnými stranami, ktorých sa prípad týka, vyberie spomedzi štátnych príslušníkov prijímajúceho štátu, ktorí vykonávajú alebo vykonávali vysokú funkciu na súde. Ak sa zmluvné strany nemôžu do dvoch mesiacov dohodnúť na osobe rozhodcu, môžu požiadať predsedu zástupcov Severoatlantickej rady, aby vybral osoby s uvedenou kvalifikáciou.

c) Akékoľvek rozhodnutie rozhodcu bude pre zmluvné strany záväzné a konečné.

d) Kompenzáciu rozhodca rozdelí podľa ustanovení bodu 5 písm. e) pododsekov (i), (ii) a (iii).

e) Kompenzácia rozhodcovi sa stanoví po dohode medzi zmluvnými stranami a spolu s nevyhnutnými výdavkami na výkon jeho činnosti sa rozdelí rovnakým dielom medzi zmluvné strany.

f) Každý účastník zmluvy sa vzdáva svojich nárokov v prípade, ak škoda je nižšia ako

v Belgicku:	70 000 BEF
v Luxembursku:	70 000 LUF
v Kanade:	1 460 CAD
v Holandsku:	5 320 NLG
v Dánsku:	9 670 DKK
v Nórsku:	10 000 NOK
v Portugalsku:	40 250 PTE
vo Francúzsku:	490 000 FRF
vo Veľkej Británii:	500 GBP
na Islande:	22 800 ISK
v Spojených štátoch amerických:	1 400 USD
v Taliansku:	850 000 ITL.

Ktorákoľvek ďalšia zmluvná strana, ktorej majetok bol poškodený pri tej istej udalosti, sa takisto vzdá svojich nárokov až do výšky tejto sumy. V prípade závažných odchýlok od výmenného kurzu medzi týmito menami sa zmluvné strany dohodnú na primeraných úpravách týchto súm.

3. Na účely bodov 1 a 2 výraz „vlastníctvo zmluvnej strany“ v prípade plavidla zahŕňa plavidlo prenajaté bez posádky zmluvnej strany alebo skonfiškované bez posádky, alebo ukoristené (okrem prípadov, keď riziko straty alebo zodpovednosť nesie iná osoba ako zmluvná strana).

4. Každá zmluvná strana sa vzdáva svojich nárokov voči inej zmluvnej strane za zranenie alebo za smrť ktoréhokoľvek príslušníka svojich ozbrojených síl, ak tento príslušník vykonával služobné povinnosti.

5. Nároky (iné ako zmluvné nároky a tie, ktoré sa vzťahujú na ustanovenia bodov 6 a 7), ktoré vznikli na základe zanedbania plnenia služobných povinností príslušníkmi ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo ktoré vznikli z iného konania, zanedbania plnenia alebo z dôvodu udalosti, za ktorú sú ozbrojené sily alebo civilné zložky právne zodpovedné, v dôsledku čoho vznikla škoda na území prijímajúceho štátu tretím stranám, iným ako sú zmluvné strany, prijímajúci štát vyrovná v súlade s týmito ustanoveniami:

   a) Nároky sa uplatnia, zvážia, vyrovnajú alebo vyriešia v súlade so zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu o nárokoch vyplývajúcich z činnosti jeho ozbrojených síl.

   b) Prijímajúci štát môže vyrovnať nároky a platby takto dohodnuté alebo určené súdnym rozhodnutím a vyplatí ich vo svojom mene.

   c) Takéto platby, či vyplývajú z vyrovnania alebo z rozhodnutia príslušného súdu prijímajúceho štátu, alebo konečné rozhodnutia takého súdu o odmietnutí platby budú pre zmluvné strany záväzné a konečné.

   d) Každý nárok zaplatený prijímajúcim štátom sa oznámi vysielajúcim štátom s uvedením všetkých podrobností a s návrhom na rozdelenie v súlade s písmenom e) pododsekmi (i), (ii) a (iii). Ak do dvoch mesiacov nepríde odpoveď, navrhované rozdelenie sa bude pokladať za prijaté.

   e) Náklady vzniknuté pri uspokojovaní nárokov podľa predchádzajúcich písmen a podľa bodu 2 sa rozdelia medzi zmluvné strany takto:

      (i) V prípade, že je zodpovedný iba vysielajúci štát, pridelená alebo prisúdená suma sa rozdelí v pomere 25 % pre prijímajúci štát a 75 % pre vysielajúci štát.

      (ii) V prípade, že je za škodu zodpovedných viac štátov ako jeden, pridelená alebo prisúdená suma bude medzi ne rozdelená rovnakým dielom: ale v prípade, že prijímajúci štát nie je jedným zo zodpovedných štátov, jeho príspevok bude polovica zo sumy, ktorú zaplatí každý z vysielajúcich štátov.

      (iii) Ak bola škoda spôsobená ozbrojenými silami zmluvných strán a nemožno ju presne prisúdiť jednej ani viacerým ozbrojeným silám, pridelená alebo prisúdená suma bude

medzi zmluvné strany rozdelená rovnakým dielom. Ak však prijímajúci štát nie je jedným zo štátov, ktorých ozbrojené sily spôsobili škodu, jeho príspevok bude polovica poplatku každého z vysielajúcich štátov.

(iv) Každý polrok sa bude prijímajúcim štátom zasielať hlásenie o sumách vyplatených za polročné obdobie v každom prípade, keď sa prijalo navrhnuté rozdelenie na percentuálnom základe príslušným vysielajúcim štátom spolu so žiadosťou o úhradu. Úhrada sa uskutoční v čo najkratšom termíne v mene prijímajúceho štátu.

f) V prípadoch, že by uplatnenie ustanovení písmen b) a e) spôsobilo zmluvnej strane vážne ťažkosti, môže táto zmluvná strana požiadať Severoatlantickú radu, aby zariadila vyrovnanie iným spôsobom.

g) Príslušník ozbrojených síl alebo civilných zložiek nebude podliehať nijakému súdnemu konaniu na vykonanie akéhokoľvek rozsudku vyneseného proti nemu v prijímajúcom štáte v záležitostiach vyplývajúcich z výkonu jeho služobných povinností.

h) Ustanovenia tohto bodu sa nebudú vzťahovať na nijaké nároky, ktoré vznikli v spojení s plavbou alebo prevádzkou lode, nakladaním vozidla alebo vykladaním nákladu, alebo mimo nich, ak nejde o nároky z dôvodu usmrtenia alebo spôsobenia zranenia, na ktoré sa bod 4 nevzťahuje, okrem prípadov, keď sa písmeno e) vzťahuje na nároky uvedené v bode 2.

6. Nároky voči príslušníkom ozbrojených síl alebo civilných zložiek vyplývajúce z protiprávnych činov alebo z nedbanlivosti mimo plnenia služobných povinností v prijímajúcom štáte sa budú riešiť takto:

a) Úrady prijímajúceho štátu zvážia nároky a určia kompenzáciu pre nárokovateľa čestným a spravodlivým spôsobom, pričom vezmú do úvahy všetky okolnosti prípadu vrátane konania poškodenej osoby a pripravia o prípade správu.

b) Správa sa doručí úradom vysielajúceho štátu, ktoré potom bez odkladu rozhodnú, či ponúknu platbu „ex gratia“, a ak áno, v akej sume.

c) Ak sa uskutoční ponuka o platbe „ex gratia“, nárokovateľ ju bude akceptovať ako plné uspokojenie jeho nároku; úrady vysielajúceho štátu vykonajú túto platbu a budú o svojom rozhodnutí a o vyplatenej sume informovať úrady prijímajúceho štátu.

d) Právomoc súdov prijímajúceho štátu pri konaní proti príslušníkovi ozbrojených síl alebo civilných zložiek nemôže nič ovplyvniť, kým sa neuskutoční platba plne uspokojujúca nároky.

7. Nároky vzniknuté z neoprávneného použitia akéhokoľvek vozidla ozbrojených síl vysielajúceho štátu sa riešia v súlade s bodom 6 s výnimkou prípadov, keď ozbrojené sily alebo civilné zložky sú z právneho hľadiska zodpovedné.

8. Spor o tom, či protiprávny čin alebo nedbanlivosť príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek počas výkonu služobných povinností alebo použitie akéhokoľvek vozidla ozbrojených síl vysielajúceho štátu boli neoprávnené, sa predloží rozhodcovi vymenovanému v súlade s bodom 2 písm. b), pričom jeho rozhodnutie bude záväzné a konečné.

9. Vysielajúci štát si nebude nárokovať vyňatie z právomoci súdov prijímajúceho štátu príslušníkov ozbrojených síl alebo civilných zložiek v oblasti občianskej jurisdikcie prijímajúceho štátu okrem prípadov v rozsahu ustanovenom v bode 5 písm. g).

10. Úrady vysielajúceho štátu a prijímajúceho štátu budú spolupracovať pri získavaní dôkazového materiálu pre spravodlivé vyšetrenie a vyrovnanie nárokov v rozsahu týkajúcom sa zmluvných strán.

Článok 9

1. Príslušníci ozbrojených síl alebo civilných zložiek a osoby od nich závislé môžu na mieste nakupovať tovary na svoju spotrebu a používať služby za tých istých podmienok ako štátni príslušníci prijímajúceho štátu.

2. Tovary z miestnych zdrojov potrebné na výživu ozbrojených síl alebo civilných zložiek sa budú bežne nakupovať prostredníctvom úradov, ktoré zaobstarávajú takéto tovary pre ozbrojené sily prijímajúceho štátu. Aby sa zabránilo negatívnym vplyvom takýchto nákupov na ekonomiku

prijímajúceho štátu, príslušné úrady tohto štátu, ak bude treba, určia výrobky, ktorých nákup by mal byť obmedzený alebo zakázaný.

3. Podľa zmluvných dokumentov, ktoré sú už v platnosti alebo ktoré sa môžu neskôr medzi oprávnenými predstaviteľmi vysielajúceho a prijímajúceho štátu uzavrieť, úrady prijímajúceho štátu prevezmú na seba výhradnú zodpovednosť za vytvorenie vhodných podmienok na užívanie budov a pozemkov požadovaných ozbrojenými silami alebo civilnými zložkami, ako aj s tým spojených zariadení a služieb. Tieto zmluvné dokumenty budú podľa možnosti v súlade s predpismi týkajúcimi sa ubytovania a umiestnenia podobného personálu prijímajúceho štátu. Ak nie je uzavretá iná zmluva, zákony prijímajúceho štátu určujú práva a povinnosti vyplývajúce z držby alebo z používania budov, pozemkov, zariadení a služieb.
4. Miestne, občianske a pracovné požiadavky kladené ozbrojenými silami alebo civilnými zložkami budú uspokojené takým istým spôsobom ako porovnateľné požiadavky prijímajúceho štátu za pomoci úradov prijímajúceho štátu prostredníctvom burzy práce. Podmienky zamestnania a práce, najmä mzdy, doplnkové platby a podmienky na ochranu pracujúcich budú také isté, ako ich ustanovuje legislatíva prijímajúceho štátu. Občianski pracovníci zamestnaní ozbrojenými silami alebo civilnými zložkami sa nebudú v nijakom prípade pokladať za príslušníkov ozbrojených síl alebo civilných zložiek.
5. Ak by ozbrojené sily alebo civilné zložky nemali na mieste svojho rozmiestnenia zabezpečenú dostatočnú lekársku alebo stomatologickú starostlivosť, ich príslušníci a osoby od nich závislé môžu mať lekársku a stomatologickú starostlivosť vrátane hospitalizácie za tých istých podmienok ako porovnateľný personál prijímajúceho štátu.
6. Prijímajúci štát čo najpriaznivejšie zváži žiadosti príslušníkov ozbrojených síl alebo civilných zložiek o možnosť použiť dopravné prostriedky a poskytnúť zľavy na cestovnom. Tieto prostriedky a zľavy budú predmetom osobitných dohôd medzi vládami zúčastnených štátov.
7. Platby v miestnej mene za tovar, ubytovanie a dodané služby uskutočnia úrady ozbrojených síl bez odkladu na základe všeobecných alebo osobitných finančných dohôd medzi zmluvnými stranami podľa bodov 2, 3, 4, a ak bude treba, podľa bodov 5 a 6.
8. Príslušníci ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo osoby od nich závislé nebudú na základe tohto článku oslobodení od daní ani poplatkov vyrubovaných na nákupy a služby podľa daňových predpisov prijímajúceho štátu.

Článok 10

1. Prípady, keď akákoľvek forma zdanenia v prijímajúcom štáte závisí od trvalého pobytu, obdobia, počas ktorého sa príslušník ozbrojených síl alebo civilných zložiek nachádza na území tohto štátu výlučne z dôvodu príslušnosti k týmto ozbrojeným silám alebo civilným zložkám, nebudú sa pokladať za obdobia trvalého pobytu alebo zmeny trvalého pobytu na účel tohto zdanenia. Príslušníci ozbrojených síl alebo civilných zložiek budú v prijímajúcom štáte oslobodení od dane zo mzdy a služobných príplatkov vyplácaných im ako príslušníkom vysielajúceho štátu a od daní z akéhokoľvek hnuteľného majetku, ktorý majú v prijímajúcom štáte počas ich dočasného pobytu.
2. Žiadne ustanovenie tohto článku nebráni zdaneniu príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek, ktorý podlieha zákonom prijímajúceho štátu, v prípade akéhokoľvek ziskového podnikania mimo jeho zamestnania ako príslušníka ozbrojených síl alebo civilných zložiek, v ktorom by sa mohol angažovať v prijímajúcom štáte, s výnimkou jeho mzdy a služobných príplatkov a hnuteľného majetku podľa bodu 1, aj keby sa bralo do úvahy, že jeho trvalé bydlisko alebo pobyt je mimo územia prijímajúceho štátu.
3. Znenie tohto článku sa nevzťahuje na „poplatky“ definované v článku 11 bode 12.
4. Na účely tohto článku pojem „príslušník ozbrojených síl“ nezahŕňa osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi prijímajúceho štátu.

Článok 11

1. Ak táto zmluva neustanovuje inak, príslušníci ozbrojených síl alebo civilných zložiek, ako aj osoby od nich závislé podliehajú zákonom a predpisom prijímajúceho štátu, ktorých vykonávanie patrí do pôsobnosti colných orgánov. Colné orgány prijímajúceho štátu majú, za podmienok ustanovených v zákonoch a predpisoch prijímajúceho štátu, právo vykonávať

najmä prehliadku príslušníkov ozbrojených síl alebo civilných zložiek a osôb od nich závislých a kontrolu ich batožiny a vozidiel a právo zaistiť tovar v súlade s týmito zákonmi a predpismi.

2.

a) Služobné vozidlá ozbrojených síl alebo civilných zložiek dovážané alebo vyvážané po vlastnej osi budú prepustené do režimu dočasného použitia alebo vyvezené späť do zahraničia s oslobodením od cla po predložení triptyku.

b) Na vozidlá dovážané alebo vyvážané inak ako po vlastnej osi sa pri prepustení do režimu dočasného použitia vzťahuje ustanovenie bodu 4 a na ich spätný vývoz ustanovenie bodu 8.

c) Služobné vozidlá ozbrojených síl alebo civilných zložiek budú oslobodené od akejkoľvek dane vyrubovanej a platenej v súvislosti s využívaním pozemných komunikácií motorovými vozidlami a prípojnými vozidlami.

3. Úradné listiny zapečatené úradnou pečaťou nepodliehajú colnej kontrole. Kuriéri, bez ohľadu na ich status, prepravujúci takéto listiny musia byť vybavení osobitným rozkazom na presun vydaným v súlade s ustanovením článku 3 bodu 2 písm. b). V tomto rozkaze sa musí uviesť počet prevážaných depeší a potvrdenie, že obsahujú len úradné listiny.

4. Príslušníci ozbrojených síl môžu s oslobodením od cla dovážať výzbroj a primerané množstvá potravín, zásob a iného tovaru určeného výhradne na svoju spotrebu a v prípadoch, ak to povolí prijímajúci štát, aj na spotrebu civilných zložiek a osôb od nich závislých. Dovoz takého tovaru s oslobodením od cla bude podliehať uskladneniu na colnom úrade príslušnom pre miesto vstupu spolu s takými colnými dokladmi, ktoré sa dohodnú ako certifikát odsúhlasený prijímajúcim štátom a štátom odoslania a ktorý podpíše osoba na to poverená štátom odoslania. Vymenovanie osoby oprávnenej podpisovať takéto listiny spolu so vzormi podpisov a pečiatok, ktoré sa budú používať, sa oznámi colnej správe prijímajúceho štátu.

5. Príslušník ozbrojených síl alebo civilných zložiek môže v čase svojho prvého nástupu do služby v prijímajúcom štáte alebo v čase prvého príchodu akejkoľvek osoby od neho závislej, ktorá ho nasleduje, doviezť svoj osobný hnuteľný majetok a nábytok s oslobodením od cla na čas výkonu svojej služby.

6. Príslušníci ozbrojených síl alebo civilných zložiek si môžu na dočasné použitie doviezť s oslobodením od cla svoje osobné motorové vozidlá na osobné použitie alebo na použitie osobami od nich závislými. Podľa tohto článku nie je povinnosť oslobodiť tieto vozidlá od dane vyrubovanej a platenej v súvislosti s využívaním pozemných komunikácií osobnými motorovými vozidlami.

7. Dovoz tovarov, ktoré nie sú výhradne určené na spotrebu príslušníkov ozbrojených síl a civilných zložiek, uskutočnený úradmi ozbrojených síl a dovoz tovarov iných než tých, ktoré sú uvedené v ustanoveniach bodov 5 a 6, uskutočnený príslušníkmi ozbrojených síl alebo civilných zložiek, nie je podľa tohto článku predmetom oslobodenia od cla alebo od iných podmienok.

8. Tovar, ktorý sa doviezol s oslobodením od cla podľa ustanovení bodu 2 písm. b) a bodov 4, 5 alebo 6,

a) sa môže bez cla vyviezť späť pod podmienkou, že ak sa tento tovar doviezol podľa ustanovenia bodu 4, predloží sa certifikát vydaný v súlade s týmto bodom colnému úradu, ktorý však môže, ak to uzná za potrebné, preveriť, či späť vyvážaný tovar je totožný s tovarom uvedeným v certifikáte, ak taký existuje, a či sa skutočne doviezol podľa podmienok ustanovených v bode 2 písm. b) a v bodoch 4, 5 alebo 6, podľa toho, o aký prípad ide,

b) by sa v prijímajúcom štáte nemal predať alebo poskytnúť ako dar, ale v určitých prípadoch sa môže takéto nakladanie s tovarom povoliť za podmienok stanovených príslušnými úradmi príjmajúceho štátu (napríklad po zaplatení cla a dane a po splnení požiadaviek na kontrolu obchodu a výmeny tovaru).

9. Tovar kúpený v prijímajúcom štáte sa bude vyvážať len v súlade s platnými predpismi prijímajúceho štátu.

10. Colné úrady vytvoria pravidelným jednotkám alebo útvarom osobitné podmienky pri prechode hraníc, ak budú o takomto prechode hraníc príslušným spôsobom vopred informované.

11. Prijímajúci štát vytvorí osobitné podmienky, aby sa pohonné látky, oleje a mazadlá na použitie v služobných vozidlách, lietadlách a lodiach ozbrojených síl alebo civilných zložiek mohli dodávať s oslobodením od všetkých ciel a daní.

12. V bodoch 1 až 10:

„clo“ znamená clá a ostatné platby a dane splatné pri dovoze alebo vývoze okrem poplatkov a daní, ktoré sú len poplatkami za poskytované služby,

„dovoz“ zahŕňa vyskladnenie tovaru z colného skladu alebo dočasného uskladnenia, ak sa tento tovar nevypestoval alebo nevyrobil v prijímajúcom štáte.

13. Ustanovenia tohto článku sa budú týkať uvedeného tovaru nielen v prípade, ak sa dováža do prijímajúceho štátu alebo sa z neho vyváža, ale aj v prípade, ak bude v režime tranzitu prechádzať cez územie štátu zmluvnej strany, a na tieto účely sa v tomto článku pod pojmom „prijímajúci štát“ bude rozumieť aj ktorákoľvek zmluvná strana, cez ktorej územie sa prepravuje tovar v režime tranzitu.

Článok 12

1. Colné úrady alebo daňové úrady prijímajúceho štátu môžu na udelenie akýchkoľvek colných alebo daňových výnimiek uvedených v tejto zmluve vyžadovať splnenie takých podmienok, ktoré budú pokladať za potrebné, aby sa zabránilo ich zneužitiu.

2. Colné úrady alebo daňové úrady môžu odmietnuť udelenie akejkoľvek výnimky uvedenej v tejto zmluve, ak pôjde o dovoz do prijímajúceho štátu tovaru vypestovaného, vyprodukovaného alebo vyrobeného v tomto štáte, ktorý sa z neho vyviezol bez zaplatenia alebo po zaplatení poplatkov a ciel vyberaných pri vývoze. Tovar vybraný z colného skladu sa pokladá za dovezený, ak sa jeho uloženie v sklade pokladalo za vývoz.

Článok 13

1. S cieľom zabrániť porušeniu colných a daňových zákonov a predpisov úrady prijímajúceho a vysielajúceho štátu budú spolupracovať pri vyšetrovaní a zhromažďovaní dôkazového materiálu.

2. Úrady ozbrojených síl poskytnú všetku pomoc v rámci svojich právomocí, aby sa predmety podliehajúce konfiškácii colnými úradmi alebo daňovými úradmi prijímajúceho štátu alebo z ich poverenia týmto úradom odovzdali.

3. Úrady ozbrojených síl poskytnú v rámci svojich právomocí všetku pomoc pri zabezpečení platieb, colných poplatkov, daní a pokút, ktoré majú zaplatiť príslušníci ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo osoby od nich závislé.

4. Služobné vozidlá a predmety patriace ozbrojeným silám alebo civilným zložkám, a nie príslušníkovi ozbrojených síl alebo civilných zložiek, ktoré skonfiškovali úrady prijímajúceho štátu v súvislosti s konaním, ktoré je v rozpore s colnými alebo daňovými zákonmi alebo predpismi, odovzdajú sa úradom príslušných ozbrojených síl.

Článok 14

1. Príslušníci ozbrojených síl a civilných zložiek a osoby od nich závislé sa budú riadiť právnym poriadkom vysielajúceho štátu a zároveň právnym poriadkom prijímajúceho štátu.

2. Predstavitelia vysielajúcich a prijímajúcich štátov môžu vydať osobitné predpisy aplikovateľné na príslušníkov ozbrojených síl alebo civilných zložiek alebo na osoby od nich závislé.

Článok 15

1. Podľa bodu 2 táto zmluva ostane v platnosti v prípade nepriateľských akcií týkajúcich sa Severoatlantickej zmluvy s výnimkou, že ustanovenia článku 8 bodov 2 a 5 o vyrovnaní nárokov sa nebudú týkať vojnových škôd, a podľa ustanovenia tejto zmluvy, najmä článkov 3 a 7, môžu zmluvné strany okamžite preskúmať a dohodnúť sa na zmenách potrebných na aplikáciu tejto zmluvy.

2. V prípade nepriateľských akcií každá zmluvná strana bude mať právo poslať 60 dní vopred oznámenie ostatným zmluvným stranám o zrušení platnosti akéhokoľvek ustanovenia tejto

zmluvy. Ak sa toto právo využije, zmluvné strany budú vec okamžite vzájomne konzultovať s cieľom odsúhlasiť vyhovujúce ustanovenia, ktoré nahradia zrušené ustanovenia.

Článok 16

Všetky spory medzi zmluvnými stranami týkajúce sa interpretácie alebo aplikácie tejto zmluvy sa vyriešia rokovaním medzi zmluvnými stranami bez odvolania sa na právny poriadok iných štátov. Ak nie je ustanovené inak, spory, ktoré sa nemôžu usporiadať priamym rokovaním, budú predložené Severoatlantickej rade.

Článok 17

Každá zo zmluvných strán môže kedykoľvek požiadať o preskúmanie ľubovolného článku tejto zmluvy. Požiadavka bude adresovaná Severoatlantickej rade.

Článok 18

1. Táto zmluva bude ratifikovaná; ratifikačné listiny vláda Spojených štátov amerických čo najskôr uloží a upovedomí každého signatára o dátume ich uloženia.
2. Táto zmluva nadobudne platnosť tridsať dní potom, ako štyri signatárske štáty uložia svoje ratifikačné listiny. Pre každý ďalší signatársky štát nadobudne zmluva platnosť 30 dní po uložení ratifikačných listín.
3. Po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy, po odsúhlasení Severoatlantickou radou a za podmienok, ktoré rada určí, bude zmluva otvorená pre každý štát, ktorý pristúpi k Severoatlantickej zmluve. Pristúpenie nadobudne platnosť uložením listiny o pristúpení vládou Spojených štátov amerických, ktorá upovedomí každého signatára a pristupujúci štát o dátume jej uloženia. Pre každý pristupujúci štát, ktorého listina o pristúpení je uložená, táto zmluva nadobudne platnosť 30 dní po uložení listiny o pristúpení.

Článok 19

1. Každá zo zmluvných strán môže túto zmluvu vypovedať po uplynutí štyroch rokov odo dňa nadobudnutia platnosti tejto zmluvy.
2. Vypovedanie zmluvy ktoroukoľvek zmluvnou stranou sa uskutoční písomným oznámením zmluvnej strany adresovaným vláde Spojených štátov amerických, ktorá upovedomí ostatné zmluvné strany o každom takomto oznámení a o dátume jeho prijatia.
3. Vypovedanie zmluvy nadobudne platnosť jeden rok po prijatí oznámenia vládou Spojených štátov amerických. Po uplynutí jedného roka sa platnosť zmluvy skončí pre tú zmluvnú stranu, ktorá ju vypovedala, ale ostáva v platnosti pre ostatné zmluvné strany.

Článok 20

1. Podľa ustanovení bodov 2 a 3 táto zmluva bude platiť iba na území štátu zmluvnej strany.
2. Ktorýkoľvek štát však môže v čase uloženia ratifikačných listín alebo listín o pristúpení alebo kedykoľvek potom vyhlásiť notifikáciou vláde Spojených štátov amerických, že táto zmluva sa rozširuje (ak to deklarujúci štát pokladá za potrebné, môže uzavrieť osobitnú zmluvu medzi týmto štátom a každým vysielajúcim štátom) na všetky alebo na niektoré územia, za ktorých medzinárodné vzťahy je zodpovedný podľa Severoatlantickej zmluvy. Táto zmluva sa potom rozšíri na takto uvedené územie alebo územia 30 dní po prijatí notifikácie vládou Spojených štátov amerických alebo 30 dní po uzavretí osobitných zmlúv, ak sa požadujú, alebo ak zmluva nadobudla platnosť podľa článku 18, podľa toho, čo bolo neskôr.
3. Štát, ktorý urobil vyhlásenie podľa bodu 2 o rozšírení tejto zmluvy na akékoľvek územie, za ktorého medzinárodné vzťahy je zodpovedný, môže osobitne vypovedať zmluvu týkajúcu sa územia podľa ustanovení článku 19.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení podpísali túto zmluvu.

Dané v Londýne 19. júna 1951 v jednom pôvodnom vyhotovení v anglickom a vo francúzskom jazyku, pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť; overené kópie tohto dokumentu sa rozošlú všetkým signatárom a pristupujúcim štátom.

Príloha
k č. 324/1997 Z. z.

A G R E E M E N T

AMONG THE STATES PARTIES TO THE NORTH ATLANTIC TREATY AND THE OTHER STATES PARTICIPATING IN THE PARTNERSHIP FOR PEACE REGARDING THE STATUS OF THEIR FORCES

The States Parties to the North Atlantic Treaty done in Washington on 4 April l949 and the States which accept the invitation to Partnership for Peace issued and signed by the Heads of State and Government of the member States of the North Atlantic Treaty Organisation in Brussels on 10 January 1994 and which subscribe to the Partnership for Peace Framework Document;

Constituting together the States participating in the Partnership for Peace;

Considering that the Forces of one State Party to the present Agreement may be sent and received, by arrangement, into the territory of another State Party;

Bearing in mind that the decisions to send and to receive Forces will continue to be the subject of separate arrangements between the States Parties concerned;

in the territory of another State Party;

Recalling the Agreement between the States Parties to the North Atlantic Treaty regarding the status of their Forces done at London on 19 June 1951;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

Except as otherwise provided for in the present Agreement and any additional protocol in respect to its own parties, all States Parties to the present Agreement Shall apply the provisions of the Agreement between Parties to the North Atlantic Treaty regarding the status of their Forces, done at London on 19 June 1951, hereinafter referred to as the NATO SOFA, as if all State Parties to the present Agreement were Parties to the NATO SOFA.

ARTICLE II

1. In addition to the area to which the NATO SOFA applies the present Agreement shall apply to the territory of all States Parties to the present Agreement which are not Parties to the NATO SOFA.
2. For the purposes of the present Agreement, references in the NATO SOFA to the North Atlantic Treaty area shall be deemed also to include the territories referred to in paragraph 1 of the present Article, and references to the North Atlantic Treaty shall be deemed to include the Partnership for Peace.

ARTICLE III

For purposes of implementing the present Agreement with respect to matters involving Parties that are not Parties to the NATO SOFA, provisions of the NATO SOFA that provide for requests to be submitted, or differences to be referred to the North Atlantic Council, the Chairman of the North Atlantic Council Deputies or an arbitrator shall be construed to require the Parties concerned to negotiate between or among themselves without recourse to any outside jurisdiction.

ARTICLE IV

The present Agreement may be supplemented or otherwise modified in accordance with International Law.

ARTICLE V

1. The present Agreement shall be open for signature by any State that is either a contracting Party to the NATO SOFA, or that accepts the invitation to the Partnership for Peace and subscribes to the Partnership for Peace Framework Document.
2. The present Agreement shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of the United States of America, which shall notify all signatory States of each such deposit.
3. Thirty days after three signatory States, at least one of which is a Party to the NATO SOFA and one of which has accepted the invitation to the Partnership for Peace and subscribed to the Partnership for Peace Framework Document, have deposited their instruments of ratification, acceptance or approval, the present Agreement shall enter into force in respect of those States. It shall enter into force in respect of each other signatory State thirty days after the date of deposit of its instrument.

ARTICLE VI

The present Agreement may be denounced by any Party to this Agreement by giving written notification of denunciation to the Government of the United States of America, which will notify all signatory States of each such notification. The denunciation shall take effect one year after receipt of the notification by the Government of the United States of America. After the expiration of this period of one year, the present Agreement shall cease to be in force as regards the Party that denounces it, except for the settlement of outstanding claims that arose before the day on which the denunciation takes effect, but shall continue to be in force for the remaining Parties.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in Brussels, this 19th day of June 1995 in the English and French languages, both texts being equally autoritative, in a single original which shall be deposited in the Archives of the Government of the United States of America. The Government of the United States of America shall transmit certified copies thereof to all the signatory States.

AGREEMENT

BETWEEN THE PARTIES TO THE NORTH ATLANTIC TREATY REGARDING THE STATUS OF THEIR FORCES

London, 19 June 1951

The Parties to the North Atlantic Treaty signed in Washington on 4 April 1949, Considering that the forces of one Party may be sent, by arrangement, to serve in the territory of another Party;

Bearing in mind that the decision to send them and the conditions under which they will be sent, in so far as such conditions are not laid down by the present Agreement, will continue to be the subject of separate arrangements between the Parties concerned; Desiring, however, to define the status of such forces while in the territory of another Party;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

1. In this Agreement the expression-
   a. 'force' means the personnel belonging to the land, sea or air armed services of one Contracting Party when in the territory of another Contracting Party in the North Atlantic Treaty area in connexion with their official duties, provided that the two Contracting Parties concerned may agree that certain individuals, units or formations shall not be regarded as constituting or included in a 'force' for the purposes of the present Agreement;
   b. 'civilian component' means the civilian personnel accompanying a force of a Contracting Party who are in the employ of an armed service of that Contracting Party, and who are not stateless persons, nor nationals of any State which is not a Party to the North Atlantic Treaty, nor nationals of, nor ordinarily resident in, the State in which the force is located;
   c. 'dependent' means the spouse of a member of a force or of a civilian component, or a child of such member depending on him or her for support;
   d. 'sending State' means the Contracting Party to which the force belongs;
   e. 'receiving State' means the Contracting Party in the territory of which the force or civilian component is located, whether it be stationed there or passing in transit;
   f. 'military' authorities of the sending State' means those authorities of a sending State who are empowered by its law to enforce the military law of that State with respect to members of its forces or civilian components;
   g. 'North Atlantic Council' means the Council established by Article 9 of the North Atlantic Treaty or any of its subsidiary bodies authorised to act on its behalf.
2. This Agreement shall apply to the authorities of political sub-divisions of the Contracting Parties, within their territories to which the Agreement applies or extends in accordance with Article XX, as it applies to the central authorities of those Contracting Parties, provided, however, that property owned by political sub-divisions shall not be considered to be property owned by a Contracting Party within the meaning of Article VIII.

ARTICLE II

It is the duty of a force and its civilian component and the members thereof as well as their dependants to respect the law of the receiving State, and to abstain from any activity inconsistent with the spirit of the present Agreement, and, in particular, from any political activity in the receiving State.

It is also the duty of the sending State to take necessary measures to that end.

ARTICLE III

1. On the conditions specified in paragraph 2 of this Article and subject to compliance with the formalities established by the receiving State relating to entry and departure of a force or the members thereof, such members shall be exempt from passport and visa regulations and immigration inspection on entering or leaving the territory of a receiving State. They shall also be exempt from the regulations of the receiving State on the registration and control of aliens, but shall not be considered as acquiring any right to permanent residence or domicile in the territories of the receiving State.
2. The following documents only will be required in respect of members of a force.

   They must be presented on demand:
   a. personal identity card issued by the sending State showing names, date of birth, rank and number (if any), service, and photograph;
   b. individual or collective movement order, in the language of the sending State and in the English and French languages, issued by an appropriate agency of the sending State or of the North Atlantic Treaty Organisation and certifying to the status of the individual or group as a member or members of a force and to the movement ordered. The receiving State may require a movement order to be countersigned by its appropriate representative.
3. Members of a civilian component and dependents shall be so described in their passports.
4. If a member of a force or of a civilian component leaves the employ of the sending State and is not

repatriated, the authorities of the sending State shall immediately inform the authorities of the receiving State, giving such particulars as may be required. The authorities of the sending State shall similarly inform the authorities of the receiving State of any member who has absented himself for more than twenty-one days.

5. If the receiving State has requested the removal from its territory of a member of a force or civilian component or has made an expulsion order against an ex-member of a force or of a civilian component or against a dependent of a member or ex-member, the authorities of the sending State shall be responsible for receiving the person concerned within their own territory or otherwise disposing of him outside the receiving State. This paragraph shall apply only to persons who are not nationals of the receiving State and have entered the receiving State as members of a force or civilian component or for the purpose of becoming such members, and to the dependents of such persons.

ARTICLE IV

The receiving State shall either

a. accept as valid, without a driving test or fee, the driving permit or licence or military driving permit issued by the sending State or a sub-division thereof to a member of a force or of a civilian component; or
b. issue its own driving permit or licence to any member of a force or civilian component who holds a driving permit or licence or military driving permit issued by the sending State or a sub-division thereof, provided that no driving test shall be required.

ARTICLE V

1. Members of a force shall normally wear uniform. Subject to any arrangement to the contrary between the authorities of the sending and receiving States, the wearing of civilian dress shall be on the same conditions as for members of the forces of the receiving State. Regularly constituted units or formations of a force shall be in uniform when crossing a frontier.
2. Service vehicles of a force or civilian component shall carry, in addition to their registration number, a distinctive nationality mark.

ARTICLE VI

Members of a force may possess and carry arms, on condition that they are authorised to do so by their orders. The authorities of the sending State shall give sympathetic consideration to requests from the receiving State concerning this matter.

ARTICLE VII

1. Subject to the provisions of this Article,
   a. the military authorities of the sending State shall have the right to exercise within the receiving State all criminal and disciplinary jurisdiction conferred on them by the law of the sending state over all persons subject to the military law of that State;
   b. the authorities of the receiving State shall have jurisdiction over the members of a force or civilian component and their dependents with respect to offences committed within the territory of the receiving State and punishable by the law of that State.
2.
   a. The military authorities of the sending State shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over persons subject to the military law of that State with respect to offences, including offences relating to its security, punishable by the law of the sending State, but not by the law of the receiving State.
   b. The authorities of the receiving State shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over members of a force or civilian component and their dependents with respect to offences, including offences relating to the security of that State, punishable by its law but not by the law of the sending State.
   c. For the purposes of this paragraph and of paragraph 3 of this Article a security offence against a State shall include:
      (i) treason against the State;
      (ii) sabotage, espionage or violation of any law relating to official secrets of that State, or secrets relating to the national defence of that State.
3. In cases where the right to exercise jurisdiction is concurrent the following rules shall apply:
   a. The military authorities of the sending State shall have the primary right to exercise jurisdiction over a member of a force or of a civilian component in relation to
      (i) offences solely against the property or security of that State, or offences solely against the person or property of another member of the force or civilian component of that State or of a dependent;
      (ii) offences arising out of any act or omission done in the performance of official duty.
   b. In the case of any other offence the authorities of the receiving State shall have the primary right to exercise jurisdiction.
   c. If the State having the primary right decides not to exercise jurisdiction, it shall notify the authorities of the other State as soon as practicable. The authorities of the State having the primary right shall give sympathetic consideration to a request from the authorities of the other State for a waiver of its right in cases where that other State considers such waiver to be of particular importance.
4. The foregoing provisions of this Article shall not imply any right for the military authorities of the sending State to exercise jurisdiction over persons

who are nationals of or ordinarily resident in the receiving State, unless they are members of the force of the sending State.

5.
a. the authorities of the receiving and sending States shall assist each other in the arrest of members of force or civilian component or their dependents in the territory of the receiving state and in handing them over to the authority which is to exercise juridiction in accordance with the above provisions.
b. the authorities of the receiving State shall notify promptly the military authorities of the sending State of the arrest of any member of a force or civilian component or a dependent.
c. The custody of an accused member of a force or civilian component over whom the receiving State is to exercise jurisdiction shall, if he is in the hands of the sending State, remain with that State until he is charged by the receiving State.

6.
a. The authorities of the receiving and sending States shall assist each other in the carrying out of all necessary investigations into offences, and in the collection and production of evidence, including the seizure and, in proper cases, the handing over of objects connected with an offence. The handing over of such objects may, however, be made subject to their return within the time specified by the authority delivering them.
b. The authorities of the Contracting Parties shall notify one another of the disposition of all cases in which there are concurrent rights to exercise jurisdiction.

7.
a. A death sentence shall not be carried out in the receiving State by the authorities of the sending State if the legislation of the receiving State does not provide for such punishment in a similar case.
b. The authorities of the receiving State shall give sympathetic consideration to a request from the authorities of the sending State for assistance in carrying out a sentence of imprisonment pronounced by the authorities of the sending State under the provision of this Article within the territory of the receiving State.

8. Where an accused has been tried in accordance with the provisions of this Article by the authorities of one Contracting Party and has been acquitted, or has been convicted and is serving, or has served, his sentence or has been pardoned, he may not be tried again for the same offence within the same territory by the authorities of another Contracting Party. However, nothing in this paragraph shall prevent the military authorities of the sending State from trying a member of its force for any violation of rules of discipline arising from an act or omission which constituted an offence for which he was tried by the authorities of another Contracting Party.

9. Whenever a member of a force or civilian component of a dependent is prosecuted under the jurisdiction of a receiving State he shall be entitled:
a. to a prompt and speedy trial;
b. to be informed, in advance of trial, of the specific charge or charges made against him;
c. to be confronted with the witnesses against him;
d. to have compulsory process for obtaining witnesses in his favour, if they are within the jurisdiction of the receiving State;
e. to have legal representation of his own choice for his defence or to have free or assisted legal representation under the conditions prevailing for the time being in the receiving State;
f. if he considers it necessary, to have the services of a competent interpreter; and
g. to communicate with a representative of the Government of the sending State and when the rules of the court permit, to have such a representative present at his trial.

10.
a. Regularly constituted military units or formations of a force shall have the right to police any camps, establishments or other premises which they occupy as the result of an agreement with the receiving State. The military police of the force may take all appropriate measures to ensure the maintenance of order and security on such premises.
b. Outside these premises, such military police shall be employed only subject to arrangements with the authorities of the receiving State and in liaison with those authorities, and in so far as such employment is necessary to maintain discipline and order among the members of the force.

11. Each Contracting Party shall seek such legislation as it deems necessary to ensure the adequate security and protection within its territory of installations, equipment, property, records and official information of other Contracting Parties, and the punishment of persons who may contravene laws enacted for that purpose.

ARTICLE VIII

1. Each Contracting Party waives all its claims against any other Contracting Party for damage to any property owned by it and used by its land, sea or air armed services, if such damage:
(i) was caused by a member or an employee of the armed services of the other Contracting Party in the execution of his duties in connection with the operation of the North Atlantic Treaty; or
(ii) arose from the use of any vehicle, vessel or aircraft by the other Contracting Party and used by its armed services, provided either that the vehicle, vessel or aircraft causing the damage was being used in connection with the operation of the North Atlantic Treaty, or that the damage was caused to property being so used.

Claims for maritime salvage by one Contracting Party against any other Contracting Party shall be

waived, provided that the vessel or cargo salvaged was owned by a Contracting Party and being used by its armed services in connection with the operation of the North Atlantic Treaty.

2.
   a. In the case of damage caused or arising as stated in paragraph 1 to other property owned by a Contracting Party and located in its territory, the issue of the liability of any other Contracting Party shall be determined and the amount of damage shall be assessed, unless the Contracting Parties concerned agree otherwise, by a sole arbitrator selected in accordance with sub-paragraph b. of this paragraph. The arbitrator shall also decide any counter-claims arising out of the same incident.
   b. The arbitrator referred to in sub-paragraph a. above shall be selected by agreement between the Contracting Parties concerned from amongst the nationals of the receiving State who hold or have held high judicial office. If the Contracting Par ties concerned are unable, within two months, to agree upon the arbitrator, either may request the Chairman of the North Atlantic Council Deputies to select a person with the aforesaid qualifications.
   c. Any decision taken by the arbitrator shall be binding and conclusive upon the Contracting Parties.
   d. The amount of any compensation awarded by the arbitrator shall be distributed in accordance with the provisions of paragraph 5 e. (i), (ii) and (iii) of this Article.
   e. The compensation of the arbitrator shall be fixed by agreement between the Contracting Parties concerned and shall, together with the necessary expenses incidental to the performance of his duties, be defrayed in equal proportions by them.
   f. Nevertheless, each Contracting Party waives its claim in any such case where the damage is less than:-

Belgium:	B. fr. 70,000
Canada:	S 1,460
Denmark:	Kr. 9,670
France:	F. fr. 490,000
Iceland:	Kr. 22,800
Italy:	Li. 850,000
Luxembourg:	L. fr. 70,000
Netherlands:	Fl. 5,320
Norway:	Kr. 10,000
Portugal:	Es. 40,250
United Kingdom:	GBP 500
United States:	$ 1,400

Any other Contracting Party whose property has been damaged in the same incident shall also waive its claim up to the above amount. In the case of considerable variation in the rates of exchange between these currencies the Contracting Parties shall agree on the appropriate adjustments of these amounts.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 of this Article the expression "owned by a Contracting Party" in the case of a vessel includes a vessel on bare boat charter to that Contracting Party or requisitioned by it on bare boat terms or seized by it in prize (except to the extent that the risk of loss or liability is borne by some person other than such Contracting Party).

4. Each Contracting Party waives all its claims against any other Contracting Party for injury or death suffered by any member of his official duties.

5. Claims (other than contractual claims and those to which paragraphs 6 or 7 of this Article apply) arising out of acts or omissions of members of a force or civilian component done in the performance of official duty, or out of any other act, omission or occurrence for which a force or civilian component is legally responsible, and causing damage in the territory of the receiving State to third parties, other than any of the Contracting Parties, shall be dealt with by the receiving State in accordance with the following provisions;
   a. Claims shall be filed, considered and settled or adjudicated in accordance with the laws and regulations of the receiving State with respect to claims arising from the activities of its own armed forces.
   b. The receiving State may settle any such claims, and payment of the amount agreed upon or determinated by adjudication shall be made by the receiving State in its currency.
   c. Such payment, whether made pursuant to a settlement or to adjudication of the case by a competent tribunal of the receiving State, or the final adjudication by such a tribunal denying payment, shall be binding and conclusive upon the Contracting Parties.
   d. Every claim paid by the receiving State shall be communicated to the sending States concerned together with full particulars and a proposed distribution in conformity with sub-paragraphs e. (i), (ii) and (iii) below. In default of a reply within two months, the proposed distribution shall be regarded as accepted.
   e. The cost incurred in satisfying claims pursuant to the preceding sub-paragraphs and paragraph 2 of this Article shall be distributed between the Contracting Parties, as follows:
      (i) Where one sending State alone is responsible, the amount awarded or adjudged shall be distributed in the proportion of 25 per cent. chargeable to the receiving State and 75 per cent. chargeable to the sending State.
      (ii) Where more than one State is responsible for the damage, the amount awarded or adjudged shall be distributed equally among them: however, if the receiving State is not one of the States responsible, its contribution shall be half that of each of the sending States.
      (iii) Where the damage was caused by the armed services of the Contracting Parties and it is not possible to attribute it specifically to one or more of those armed services, the amount

awarded or adjudged shall be distributed equally among the Contracting Parties concerned: however if the receiving State is not one of the States by whose armed services the damage was caused, its contribution shall be half that of each of the sending States concerned.

(iv) Every half-year, a statement of the sums paid by the receiving State in the course of the half-yearly period in respect of every case regarding which the proposed distribution on a percentage basis has been accepted, shall be sent to the sending States concerned, together with a request for reimbursement. Such reimbursement shall be made within the shortest possible time, in the currency of the receiving State.

f. In cases where the application of the provisions of sub-paragraphs b. and e. of this paragraph would cause a Contracting Party serious hardship, it may request the North Atlantic Council to arrange a settlement of a different nature.

g. A member of a force or civilian component shall not be subject to any proceedings for the enforcement of any judgement given against him in the receiving State in a matter arising from the performance of his official duties.

h. Except in so far as sub-paragraph e. of this paragraph applies to claims covered by paragraph 2 of this Article, the provisions of this paragraph shall not apply to any claim arising out of or in connexion with the navigation or operation of a ship or the loading, carriage, or discharge of a cargo, other than claims for death or personal injury to which paragraph 4 of this Article does not apply.

6. Claims against members of a force or civilian component arising out of tortuous acts or omissions in the receiving State not done in the performance of official duty shall be dealt with in the following manner:

a. The authorities of the receiving State shall consider the claim and assess compensation to the claimant in a fair and just manner, taking into account all the circumstances of the case, including the conduct of the injured person, and shall prepare a report on the matter.

b. The report shall be delivered to the authorities of the sending State, who shall then decide without delay whether they will offer an ex gratia payment, and if so, of what amount.

c. If an offer of ex gratia payment is made, and accepted by the claimant in full satisfaction of his claim, the authorities of the sending State shall make the payment themselves and inform the authorities of the receiving State of their decision and of the sum paid.

d. Nothing in this paragraph shall affect the jurisdiction of the courts of the receiving State to entertain an action against a member of a force or of a civilian component unless and until there has been payment in full satisfaction of the claim.

7. Claims arising out of the unauthorised use of any vehicle of the armed services of a sending State shall be dealt with in accordance with paragraph 6 of this Article, except in so far as the force or civilian component is legally responsible.

8. If a dispute arises as to whether a tortuous act or omission of a member of a force or civilian component was done in the performance of official duty or as to whether the use of any vehicle of the armed services of a sending State was unauthorised, the question shall be submitted to an arbitrator appointed in accordance with paragraph 2 b. of this Article, whose decision on this point shall be final and conclusive.

9. The sending State shall not claim immunity from the jurisdiction of the courts of the receiving State for members of a force or civilian component in respect of the civil jurisdiction of the courts of the receiving State except to the extent provided in paragraph 5 g. of this Article.

10. The authorities of the sending State and of the receiving State shall cooperate in the procurement of evidence for a fair hearing and disposal of claims in regard to which the Contracting Parties are concerned.

ARTICLE IX

1. Members of a force or of a civilian component and their dependents may purchase locally goods necessary for their own consumption, and such services as they need, under the same conditions as the nationals of the receiving State.

2. Goods which are required from local sources for the subsistence of a force or civilian component shall normally be purchased through the authorities which purchase such goods for the armed services of the receiving State. In order to avoid such purchases having any adverse effect on the economy of the receiving State, the competent authorities of that State shall indicate, when necessary, any articles the purchase of which should be restricted or forbidden.

3. Subject to agreements already in force or which may hereafter be made between the authorised representatives of the sending and receiving States, the authorities of the receiving State shall assume sole responsibility for making suitable arrangements to make available to a force or a civilian component the buildings and grounds which it requires, as well as facilities and services connected therewith. These agreements and arrangements shall be, as far as possible, in accordance with the regulations governing the accommodation and billeting of similar personnel of the receiving State. In the absence of a specific contract to the contrary, the laws of the laws of the receiving State shall determine the rights and obligations arising out of the occupation or use of the buildings, grounds, facilities or services.

4. Local civilian labour requirements of a force or civilian component shall be satisfied in the same way as the comparable requirements of the receiving State and with the assistance of the authorities of the receiving State through the employment exchanges. The conditions of employment and work, in particular wages, supplementary payments and conditions for the protection of workers, shall be those laid down by the legislation of the receiving State. Such civilian workers employed by a force or civilian component shall not be regarded for any purpose as being members of that force or civilian component.
5. When a force or a civilian component has at the place where it is stationed inadequate medical or dental facilities, its members and their dependents may receive medical and dental care, including hospitalisation, under the same conditions as comparable personnel of the receiving State.
6. The receiving State shall give the most favourable consideration to requests for the grant to members of a force or of a civilian component of travelling facilities and concessions with regard to fares. These facilities and concessions will be the subject of special arrangements to be made between the Governments concerned.
7. Subject to any general or particular financial arrangements between the Contracting Parties, payment in local currency for goods, accommodation and services furnished under paragraphs, 2, 3, 4 and, if necessary, 5 and 6, of this Article shall be made promptly by the authorities of the force.
8. Neither a force, nor a civilian component, nor the members thereof, nor their dependents, shall by reason of this Article enjoy any exemption from taxes or duties relating to purchases and services chargeable under the fiscal regulations of the receiving State.

ARTICLE X

1. Where the legal incidence of any form of taxation in the receiving State depends upon residence or domicile, periods during which a member of a force or civilian component is in the territory of that State by reason solely of his being a member of such force or civilian component shall not be considered as periods of residence therein, or as creating a change of residence or domicile, for the purposes of such taxation. Members of a force or civilian component shall be exempt from taxation in the receiving State on the salary and emoluments paid to them as such members by the sending State or on any tangible movable property the presence of which in the receiving State is due solely to their temporary presence there.
2. Nothing in this Article shall prevent taxation of a member of a force or civilian component with respect to any profitable enterprise, other than his employment as such member, in which he may engage in the receiving State, and, except as regards his salary and emoluments and the tangible movable property referred to in paragraph I, nothing in this Article shall prevent taxation to which, even if regarded as having his residence or domicile outside the territory of the receiving State, such a member is liable under the law of that State.
3. Nothing in this Article shall apply to 'duty' as defined in paragraph 12 of Article IX.
4. For the purposes of this Article the term 'member of a force' shall not include any person who is a national of the receiving State.

ARTICLE XI

1. Save as provided expressly to the contrary in this Agreement, members of a force and of a civilian component as well as their dependents shall be subject to the laws and regulations administered by the customs authorities of the receiving State. In particular the customs authorities of the receiving State shall have the right, under the general conditions laid down by the laws and regulations of the receiving State, to search members of a force or civilian component and their dependents and to examine their luggage and vehicles, and to seize articles pursuant to such laws and regulations.
2.
   a. The temporary importation and the reexportation of service vehicles of a force or civilian component under their own power shall be authorised free of duty on presentation of a triptyque in the form shown in the Appendix to this Agreement.
   b. The temporary importation of such vehicles not under their own power shall be governed by paragraph 4 of this Article and the reexportation thereof by paragraph 8.
   c. Service vehicles of a force or civilian component shall be exempt from any tax payable in respect of the use of vehicles on the roads.
3. Official documents under official seal shall not be subject to customs inspection. Couriers, whatever their status, carrying these documents must be in possession of an individual movement order, issued in accordance with paragraph 2 b. of Article III. This movement order shall show the number of despatches carried and certify that they contain only official documents.
4. A force may import free of duty the equipment for the force and, in cases where such use is permitted by the receiving State, its civilian component and dependents. This duty-free importation shall be subject to the deposit, at the customs office for the place of entry, together with such customs documents as shall be agreed, of a certificate in a form agreed between the receiving State and the sending State signed by a person authorised by the sending State for that purpose. The designation of

the person authorised to sign the certificates as well as specimens of the signatures and stamps to be used, shall be sent to the customs administration of the receiving State.

5. A member of a force or civilian component may, at the time of his first arrival to take up service in the receiving State or at the time of the first arrival of any dependent to join him, import his personal effects and furniture free of duty for the term of such service.
6. Members of a force or civilian component may import temporarily free of duty their private motor vehicles for the personal use of themselves and their dependents. There is no obligation under this Article to grant exemption from taxes payable in respect of the use of roads by private vehicles.
7. Imports made by the authorities of a force other than for the exclusive use of that force and its civilian component, and imports other than those dealt with in paragraphs 5 and 6 of this Article, effected by members of a force or civilian component are not, by reason of this Article, entitled to any exemption from duty or other conditions.
8. Goods which have been imported duty-free under paragraphs 2 b., 4, 5 or 6 above:
   a. may be re-exported freely, provided that, in the case of goods imported under paragraph 4. a certificate, issued in accordance with that paragraph, is presented to the customs office: the customs authorities, however, may verify that goods reexported are as described in the certificate, if any, and have in fact been imported under the conditions of paragraphs 2 b., 4, 5 or 6 as the case may be:
   b. shall not normally be disposed of in the receiving State by way of either sale or gift: however, in particular cases such disposal may be authorised on conditions imposed by the authorities concerned of the receiving State (for instance, on payment of duty and tax and compliance with the requirements of the controls of trade and exchange).
9. Goods purchased in the receiving State shall be exported therefrom only in accordance with the regulations in force in the receiving State.
10. Special arrangements for crossing frontiers shall be granted by the customs authorities to regularly constituted units or formations, provided that the customs authorities concerned have been duly notified in advance.
11. Special arrangements shall be made by the receiving State so that fuel, oil and lubricants for use in service vehicles, aircraft and vessels of a force or civilian component, may be delivered free of all duties and taxes.
12. In paragraphs 1 - 10 of this Article:
    'duty' means customs duties and all other duties and taxes payable on importation or exportation, as the case may be, except dues and taxes which are no more than charges for services rendered;
    'importation' includes withdrawal from customs warehouses or continuous customs custody, provided that the goods concerned have not been grown, produced or manufactured in the receiving State.
13. The provisions of this Article shall apply to the goods concerned not only when they are imported into or exported from the receiving State but also when they are in transit through the territory of a Contracting Party, and for this purpose the expression 'receiving State' in this Article shall be regarded as including any Contracting Party through whose territory the goods are passing in transit.

ARTICLE XII

1. The customs or fiscal authorities of the receiving State may, as a condition of the grant of any customs or fiscal exemption or concession provided for in this Agreement, require such conditions to be observed as they may deem necessary to prevent abuse.
2. These authorities may refuse any exemption provided for by this Agreement in respect of the importation into the receiving State of articles grown, produced or manufactured in that State which have been exported therefrom without payment of, or upon repayment of, taxes or duties which would have been chargeable but for such exportation. Goods removed from a customs warehouse shall be deemed to be imported if they were regarded as having been exported by reason of being deposited in the warehouse.

ARTICLE XIII

1. In order to prevent offences against customs and fiscal laws regulations, the authorities of the receiving and of the sending States shall assist each other in the conduct of enquiries and the collection of evidence.
2. The authorities of a force shall render all assistance within their power to ensure that articles liable to seizure by, or on behalf of, the customs or fiscal authorities of the receiving State are handed to those authorities.
3. The authorities of a force shall render all assistance within their power to ensure the payment of duties, taxes and penalties payable by members of the force or civilian component or their dependents.
4. Service vehicles and articles belonging to a force or to its civilian component, and not to a member of such force or civilian component, seized by the authorities of the receiving State in connection with an offence against its customs or fiscal laws or regulations shall be handed over to the appropriate authorities of the force concerned.

ARTICLE XIV

1. A force, a civilian component and the members thereof, as well as their dependents, shall remain subject to the foreign exchange regulations of the sending State and shall also be subject to the regulations of the receiving State.
2. The foreign exchange authorities of the sending and the receiving States may issue special regulations applicable to a force or civilian component or the members thereof as well as to their dependents.

ARTICLE XV

1. Subject to paragraph 2 of this Article, this Agreement shall remain in force in the event of hostilities to which the North Atlantic Treaty applies, except that the provisions for settling claims in paragraphs 2 and 5 of Article VIII shall not apply to war damage, and that the provisions of the Agreement, and, in particular of Articles III and VII, shall immediately be reviewed by the Contracting Parties concerned, who may agree to such modifications as they may consider desirable regarding the application of the Agreement between them.
2. In the event of such hostilities, each of the Contracting Parties shall have the right, by giving 60 days' notice to the other Contracting Parties, to suspend the application of any of the provisions of this Agreement so far as it is concerned. If this right is exercised, the Contracting Parties shall immediately consult with a view to agreeing on suitable provisions to replace the provisions suspended.

ARTICLE XVI

All differences between the Contacting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled by negotiation between them without recourse to any outside jurisdiction. Except where express provision is made to the contrary in this Agreement, differences which cannot be settled by direct negotiation shall be referred to the North Atlantic Council.

ARTICLE XVII

Any Contracting Party may at any time request the revision of any Article of this Agreement. The request shall be addressed to the North Atlantic Council.

ARTICLE XVIII

1. The present Agreement shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited as soon as possible with the Government of the United States of America, which shall notify each signatory State of the date of deposit thereof.
2. Thirty days after four signatory States have deposited their instruments of ratification the present Agreement shall come into force between them. It shall come into force for each other signatory State thirty days after the deposit of its instrument of ratification.
3. After it has come into force, the present Agreement shall, subject to the approve of the north Atlantic Council and to such conditions as it may decide, be open to accession on behalf of any State which accedes to the North Atlantic Treaty. Accession Shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Government of the United States of America, which shall notify each signatory ad acceding State of the date of deposit thereof. In respect of any State on behalf of which an instrument of accession is deposited, the present Agreement shall come into force thirty days after the date of the deposit of such instrument.

ARTICLE XIX

1. The present Agreement may be denounced by any contracting Party after the expiration of a period of four years from the date on which the Agreement comes into force.
2. The denunciation of the Agreement by any Contracting Party shall be effected by a written notification addressed by that Contracting Party to the Government of the United States of America which shall notify all the other Contracting Parties of each such notification and the date of receipt thereof.
3. The denunciation shall take effect one year after the receipt of the notification by the Government of the United States of America. After the expiration of this period of one year, the Agreement shall cease to be in force as regards the Contracting Party which denounces it, but shall continue in force for the remaining Contracting Parties.

ARTICLE XX

1. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article, the present Agreement shall apply only to the metropolitan territory of a Contracting Party.
2. Any State may, however, at the time of the deposit of its instrument of ratification or accession or at any time thereafter, declare by notification given to the Government of the United States of America that the present Agreement shall extend (subject, if the State making the declaration considers it to be necessary, to the conclusion of a special agreement between that State and each of the sending States concerned), to all or any of the territories for whose international relations it is responsible in the North Atlantic Treaty area. The present Agreement shall then extend to the territory or territories named therein thirty days after the receipt by the

Government of the United States of America of the notification, or thirty days after the conclusion of the special agreements if required, or when it has come into force under Article XVIII, whichever is the later.

3. A State which has made a declaration under paragraph 2 of this Article extending the present Agreement to any territory for whose international relations it is responsible may denounce the Agreement separately in respect of that territory in accordance with the provisions of Article XIX.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed the present Agreement. Done in London this nineteenth day of June, 1951, in the English and French languages, both texts being equally authoritative, in a single original which shall transmit certified copies thereof to all the signatory and acceding States.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.